

— **Krajevni odbor Jadranske straže** vabi na »Večer Jadranske straže«, ki se vrši dne 14. januarja 1933 v unionski dvorani. Vsem svojim članom priporočamo, da se te prireditve udeležijo v čim večji meri. Za potovanje v Ljubljano je odobril Minister saobračaja vsem članom Jadranske straže, ki se udeležijo običnega zbora, polovično vožnjo na državnih železnicah. Člani kupijo na vstopni postaji celo karto, katera velja tudi za povratek, če se izkažejo s potrdilom Krajevnega odbora Jadranske straže o udeležbi na običnem zboru. Povlastica velja od 12. do 16. I. 1933. — Dolžnost vseh Jugoslovancev je podpirati cilje in delo Jadranske straže, katera ima visoko nalogo braniti našo pomorsko posest, kulturno in gospodarsko dvigniti življenjske ob Jadranskem morju, ki nam je vsem enako drago in potrebno.

— **»Sola in Dom«** v Ljubljani opozarja vnovič, da je otvorila za svoje člane brezplačno vzgojno posvetovalnico, kjer dobe svete o vseh vprašanih vzgojnih in šolskih. Posvetovalnica je odprta v Pražakovi ulici št. 8/I. nadst. ob ponedeljkih in četrtnih od 10^h do 12. ure. Društvo »Sola in Dom« je imelo do sedaj sestanke v Brežicah, Krškem, Trbovljah, Ptuj, Sp. Šiški, Mostah in na Prulah. Izvolili so se pripravljali odbori, da se osnujejo podobna društva, oziroma da se nabirajo člani za ljubljansko društvo. V mnogih drugih krajih se pripravljajo sestanki. Posvetovalnica za osnovne, meščanske in učiteljske šole se odprta s 16. t. m. v Franciskanski ulici 6. prvo nadstropje desno. Odbor je ob ponedeljkih od 8. do 10. ure. V obeh posvetovalnicah se sprejemajo novi člani.

— **K neuspehom na srednji šoli.** Prvi semester šolskega leta 1932/33 kaže na mnogih srednjih šolah manj dober uspeh. Prav nič nečemo dati dijakom potuše, vendar je gotovo, da ne leži predmetna krivda samo na študentovski lahkomišljenosti, temveč tudi v neurejenosti razmer, ki so vladale skoraj ves prvi semester najbrže na vseh gimnazijah. — Pomanjkanje profesorjev, oziroma njih neprestana izmenjava ni zadnji vzrok, da dijaki morda resnično niso pridobili znanja, ki bi ga sicer lahko.

Posebno smo tudi mi učitelji presenečeni nad velikim številom slabo kvalificiranih dijakov v prvih razredih in to toliko bolj, ker so bili letos učenci sprejeti po predhodni preizkušnji. Ne moremo prav razumeti, da imajo tako številni dijaki-prvošolci tudi v predmetih, ki so se jih dobro priučili že v osnovni šoli in so o njih polagali še poseben izpit pred gg. profesorji, že kar v prvem semestru nepopolne reče, ko zlasti letos na mnogih srednjih šolah ni prišla nova tvarina v večjem obsegu v poštve.

Namen teh vrstic ni razglabljanje vzroke takih neuspehov na dolgo in široko, saj poznamo visoko izobrazbo in plemenitost ogromne večine naših g. profesorjev. Poudarjamo le, da bi bil potreben pri srednješolskih prvenecih nekaj večmesečni prehod in bi se moral v to smer gibati ves pouk. Važne bi bile dalje — vsaj v zadnjem semestru šolanja — hospitacije pa tudi nastopi gg. vseučiliščnikov pri starejših, priznanih izvrstnih g. profesorjih na srednjih šolah, pa tudi pri učiteljih v višjih razredih osnovnih šol.

Tako bi gospodje spoznali metodo poučevanja svojih starejših g. kolegov, pa tudi našega učiteljstva in se poglabili vanjo.

Na ta način in na tem temelju bi gg. profesorji ne samo lažje nadaljevali s podajanjem svoje tvarine, temveč bi se tudi v mnogih slučajih lažje poglabili v resnične uspehe osnovne šole in na učence, sprejete na naše srednješolske, sicer priznane ugledne zavode.

B.

Na delo za naš dom!
Vsa naročila potom U.G.P.

Naši slavčki

Vem, da se bo ta ali oni oglašil proti tem besedam z znanjem: Kaj pa je tebe treba bilo? Vendar moram. V nedavni kampanji v našem dnevnem tisku o otroškem — dečjem zboru z Dunaja je padla tudi resna primerjava z našimi slavčki iz Trbovelj. Da, zaslužen priznanje in to ravno na dan koncerta ljubljanske podporne akcije na Taboru.

... Nabito polna dvorana. Jerajev mladinski orkester igra... vendar opažam med poslušalci čudno vznemirjenost, kot da bi nekoga čakali... Da, priznam, saj sem se znašel i sam v tej vrsti... In res... prišli so. Drug za drugim so prihajali na oder, t'hi, mirni in se postavili v vrsto. Kar zelektrizirali so dvorano in ko so stali vsi ko vkovani — so se odražali siji iz oči mladih pevcev iz črnih Trbovelj na nas, rekli bi slehernega, da so nas združili in obdržali v posluhu. »To je discipliniran zbor!« sem čul iz ust pevca najboljšega ljubljanskega zbora... »to so ti dečki!« — si čul drugje. In, nato še prijazen pozdrav tov. Šuligoja... da, brez oficijelnosti, tako otroško, preprosto, naše...

In, pričeli so... pa, kaj bi nadalje opisoval. Mnogiča je ploskala, a naši slavčki so gostoleli kar naprej in naprej... Pa, se one male deklice — solistke ne smem pozabiti. Da, njen srebrn glasek je očaral, prikoval vse. S trboveljsko himno so končali, pa še jih nismo pustili z odra... Da, nekaj čudno — ta jinstvenega je gorelo ta večer v meni, ko sem jih videl — prvič... vem, da i vsi, ki so jih čuli, so občutili enako. Tovarišu dirigentu vsa

NAROČNIKOM SLOV. ŠOLSKE MATICE!

Književni dar SSM za I. 1932. je bil te dni dotiskan in se bo zdaj razpošiljal. Naročniki prejmejo teh troje publikacij: **Osnovna psihologija** (K. Ozvald), **Pedagoški zbornik in Goe-thejeva pedagoška provinca** (Iva Šegula). Vsega skupaj je to 25 tiskanih pol ali 400 strani tiska — za borih 30 Din. Odbor iskreno želi, da vsebina, ki je poverjena tem stranem — »bodi ko zrnja izmēt, poženi obilo klasovja«. Naj bi čitatelju in čitateljici s pridom polnila »zimske urice« po novem letu.

Kaj se pravi danes honorirati rokopise ter poravnati tiskovne in upravne stroške za 400 strani tiska, to ve samo blagajnik takega podjetja, kakor je SSM. hočemo reči: ki zavisi edinole od naročnine. Saj je tudi Matičin odbor moral računati s tem, da mu gospodarska »križa« vrste naročnikov znatno razredči. In vrh tega je »kvaražugonska« miselnost označevala, da se bo Slov. šol. matice lotila sušica — zavoljo manjvredne kvalitete njenih publikacij. Pa se je zopet pokazalo, kako nehvaležen posel je — prerokovanje. Saj je pač odboru najlepše plačilo za obilni trud, da številno naročnikov ni padlo, marveč da bo, kakor govore znamenja — prav kmalu zmanjkalo letošnje naklade (2000 knjižnih garnitur). Kajti samo Psihologije se je tiskalo nekaj več. In tako je naše učiteljstvo v sedanjih na moč zopernih časih najsičajnejše pričrčalo, da mu beseda o pedagoški kulturi ni le beseda na jeziku. Pokazani idealizem govori pač o tako visokem duhovnem standardu učiteljeve in učiteljice naobrazbe, da je človek lahko res vesel. Posamič sta krajevna rast in pad naših naročnikov razvidna iz odborovega Vestnika na koncu Ped. Zbornika.

Odbor.

† PROF. MAKSU PIRNATU V SPOMIN.

Ravno na Kraljevo je izdihnil v ljubljanski bolnici dobro znani profesor v pokoju, oče našega slikarja in kiparja Nika — pok. Makso Pirnat. In zakaj ga naj omenimo tudi v našem listu? Saj je bil naš — vzgojitelj in velik prijatelj učiteljstva. Preveč bi bilo menda na tem mestu opisovati njegovo bogato in pestro življenje, saj so še drugi in drugje povedali mnogo. Dobro se ga spominjam pred letom dni, ko se je udeležil pogreba pok. Janke Lehana, edini med svojimi mlajšimi i starejšimi tovariši, ki je čutil z nami — kdo in kdo in kaj je učitelj-vzgojitelj naroda in prijatelj naš. In potem njegov govor o Lehanovem delu. Da, znal je govoriti iz srca. Pa ko je posetil Novo mesto učiteljski pevski zbor — je po uspelem koncertu tovarišice-pevk izmed drugih nazdravil tudi on s svojimi toplimi besedami, polnimi citatov naših pesnikov, ki se jih je ob vsaki priliki rad spomnil. Zadnjič sva se srečala v Ljubljani, bil je še poln življenja in kar verjeti nisem mogel, da nas je zapustil tako hitro. »Črna te zemlje pokriva odeja, v grobu globokem prijatelj mi zdej« — da ohranimo te v najlepšem spominu! Mir pepelu pok. Maksa Pirnata!

—ar.

— **Orači.** Skoro brez napovedi so zaorali dolgo nezorane brazde Orači. Pogumno so si očrtali svojo pot in že drugo brazdo so napravili.

Nekam z nezaupanjem sem prečital zadnjič prvo, a sedaj druga številka je že pregnala vsako nevoljo in smem reči: »Naši mladi tovariši in tovarišice so s svojim listom našli sebe — svoj postulat — učitelja vzgojitelja!«

Prav je, da se je enkrat izpovedala tudi ona. Saj članek »Današnja omladina in avtoriteta« pove dovolj, pove odkrito in brez ovinkov. Vem, da ga mnoga mladina ne bo priznala, vendar — tu je pred nami. In le želeti je, da si vsi naši bodoči tovariši-ice te resne besede vzamejo k srcu.

In ko sem prelistal vse strani, sem se mi mogrede spomnil našega skromnega lističa, ki smo ga pred leti pričeli izdajati — seveda litografiranega. Tam še iskanje — tu že iz-

čast! Vem, da je kr'tika poudarila dovolj, ko je napisala: najboljši naš mladinski zbor so naši slavčki.

Čujemo, da bodo ponesli svojo slavo in zašo pesem tudi preko meja v bratsko ČSR, kjer j'm želimo največjih uspehov! I v te — smelo upamo!

—ar.

† Nadučitelj Josip Zemljč

Ravno na novega leta 1933. popoldne smo spremili našega veterana, upokojenega nadučitelja g. Josipa Zemljčja iz pobreške mrtvašnice na magdalensko pokopališče, kjer počivata sin Josip in žena Elizabeta. Spreveda se je razen sorodnikov udeležilo mnogo stanovalskih tovarišev, bivših učencev, veliko število uradnikov, prijateljev in znancev. Ob odprtem grobu je spregovoril g. P. Gabriel, ki ga je tudi previdel, gniljive besede v slovo. Poudarjal je njegovo delavnost in vestno izpolnjevanje učiteljske težavne službe, mnogoletno oskrbo organizne službe posebno v čast Marije Device, in velikodušno podporo in nabiro darov za tukajšnjo dijaško kuhinjo. Z molitvijo je končal svoj lepi govor. Tovariš šolski upravitelj g. A. Hren pa se je poslovil v imenu učiteljstva. Poudarjal je: kjerkoli je pokojnik služil, je imel dobre prijatelje in tovariše, vzgojil je število generacij in mnogi učenci so danes vrli gospodarji pa tudi člani inteligentni. Posebno se je vedno rad udeleževal učiteljskih zborovanj in sestankov, ter bil vedno naroden slovenski učitelj. Kakih pet mesecev pa ga je bolezen položila na bolniško posteljo in 30. grudnia 1932. je Bogu vdan mirno zaspal. — Pevci so pod

poved. Tam stara romantika, zaprta brez svobodnega sija — tu polna življenja, resničnega — svobodna, naša.

Naj orjejo Orači trdo ledino tako ostro in krepko, ko sedaj in setev vaša bo bogata, dobra, zdrava. Tovariši-ice pa pridno posegajte po listu, saj s tem podpiramo in dajemo poguma svojemu naraščaju! — Mnogo uspehov!

—ar.

— **Esperanto.** Vljudno prošim vse tovariše(-ice), ki že znajo esperanto, ali so se kdaj bavili z njim, da javijo svoje naslove »Esperantski dopisni šoli, Jesenice-Fužina, Gorenjsko. Gre za ustanovitev sekcije učiteljev-esperantistov v okrilju JUU. Vse tozadevne predloge in nasvete pošljite na gornji naslov. Namerava se tudi v velikih počitnicah otvoriti esperantski tečaj za učiteljstvo, ki bi trajal en mesec. Udeleženci bi dobili na koncu teča-

Učiteljski pravnik

Zakon o avtentičnem tolmačenju § 110. zakona o uradnikih.

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Jugoslavije, objavljamo vsem in vsakomur, da sta narodna skupščina kraljevine Jugoslavije, sklicana z ukazom z dne 19. oktobra 1932. na redno zasedanje za dan 20. oktobra 1932. v svoji 16. redni seji, ki jo je imela dne 12. decembra 1932. v Beogradu, in

senat kraljevine Jugoslavije,

sklican z ukazom z dne 19. oktobra 1932. na redno zasedanje za dan 20. oktobra 1932., v svoji 12. redni seji, ki jo je imel dne 18. decembra 1932., v Beogradu, sklenila in da smo Mi potrdili in proglašamo

zakon

o avtentičnem tolmačenju § 110.

zakona o uradnikih,

ki se glasi:

Člen 1.

§ 110. zakona o uradnikih je razumeti tako, da je že samo s tem, da se sklicuje odločba o prestanku službe na ta paragraf, ugotovljeno, da je nastopil pri uslužbencu kateri slučajev iz tega zakonskega predpisa, ki ima za posledico prestanek službe in da je taka odločba izdana po zakonu.

Naša gospodarska organizacija

— **g V spomin † tovariša Josipa Zemljčja** je darovalo upokojeno učiteljstvo mariborsko zbrano na svojem letošnjem sestanku znesek 170 Din Učit. domu v Mariboru.

— **g »Učiteljski dom«** v Mariboru. Izkaz za oktober, nov. in december 1932. Članarina. Učit. društvo Murska Sobota 500 Din; učit. društvo za ormoški okraj 631 Din; učit. društvo Ptuj 519 Din.

Darila: Učit. društvo Murska Sobota 1000 Din; učit. društvo Ptuj za Porekarjev kamen 200 Din; UGP v Mariboru 4449; učiteljstvo II. dekl. os. šole za Dimnikov kamen 80 Din. Josip Zemljč. šol. upr. v pok. Maribor, 10 Din; CMD 10.000 Din; učit. društvo za konjiški okraj namesto venca na grob pok. tov. A. Sterguljca 500 Din; učit. društvo Maribor I. br. za pol kamna 500 Din; Jos. Rajšp šol. upr. v pok. Krčevina 65 Din. — Vsem darovalcem prav iskrena zahvala!

Deleži: Purkhart Jos., šol. upr. v pok., Maribor; učit. društvo za kozjanski okraj; učit. društvo Maribor d. br. (10 del.); učit. društvo za šostanski okraj; učit. društvo za okraj Dravograd (5 del.); učit. društvo za konjiški okraj; Andrej Skulj, Ljubljana; An-

vodstvom učitelja g. Nerata zapeli dve za loštinki.

Svojih 5 otrok je lepo preskrbel, starejša hči Avgusta omožena Zohar je soproga pisarniškega sod. uradnika. Elizabeta omož. From, učiteljica in soproga šol. upravitelja, Maks upok. učitelj, Milan pa višji poštni kontrolor, najmlajši Jožef, ki je leta 1912. z odliko maturiral in bil učitelj v Selnici, je moral 1914. leta v vojno-ter zbolel kot častnik plan. lovcev, prišel v bolnico v Gradcu in se tam ponesrečil: njegov tovariš Nemec je namreč z revolverjem v šali nanj pomeril, nehoti. Od tam je bil pripeljan in v vojaškimi častmi pokopan v Mariboru. Od tega časa je mati hiralna in umrla 18. decembra 1928.

Pokojni Jožef Zemljč, nadučitelj v pok. se je rodil 29. julija 1846. pri Mali nedelji kot sin posestnika in tkalca Antona in Marije Semlič. Studiral je na normalki (spod. realka) in dvoletni preparandiji v Mariboru ter sprejel 1. avgusta 1866. s štirimi drugimi tovariši (Kocmut J., Kovačič Štef., Moge M., Wesjak U.) pod ravnateljem Fr. Janežičem in viš. šol. ogledi dr. L. Vogrinom. preparandijsko izpričevalo kot začasni podučitelj na slov. in nemških trivijalkah. (Učteljki so mu bili še J. Krajnc, R. Hönig, Iv. Miklošič in G. Stopper).

Njegovo prvo mesto je bilo od 1. febr. 1867. pri Sv. Lovrencu na dr. polju kot 2. podučitelj; od 1. maja 1867. pa Ormožu, od 3. nov. 1869. Limbuš, od 3. junija 1880. kot šolski voditelj pri Sv. Križu nad Mariborom, od 28. julija v Ulimlju in od 20. okt. 1894. oz. 1895. je postal nadučitelj v Marija Brezje pri Mariboru, kjer je bil po preobratu 12. junija 1919. upokojen po 52 letih službovanja.

ja izpričevalo. Ta tečaj naj bi jih usposobil za voditelje esperantskih tečajev. Omenim naj, da se esperanto zelo širi po drugih državah (nekateri države dajejo celo denarne podpore). V Osaki na Japonskem so esperanto poučevali v radiu. 100.000 esperantskih slovnice so prodali radio poslušalcem. Esperanto zbližuje narode. Samo tisti, ki nočejo svetovnega miru, odklanjajo esperanto.

— **Remšnik.** Kakor vsako leto je tudi letos priredila tuk. šola božičnico, koji glavni namen je bil prižgati bedni deci v teh težkih časih lučko božičnega veselja. K temu plemenitemu delu je prispeval domači kraj, šol. odbor s 1000 Din, sresko načelstvo z 296 Din in Ciril-Metodova družba v Ljubljani s 1000 Din. Vsem darovalcem se mala remšniška deca naj-topleje zahvaljuje.

Člen 2.

Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Našemu ministru pravde pr-poročamo, naj razglasi ta zakon, vsem našim ministrom, naj skrbje za njegovo izvrševanje, oblastvom zapovedujemo, naj po njem postopajo, vsem in vsakomur pa, naj se mu pokoravajo.

V Beogradu, dne 27. decembra 1932., št. 127.533 »Z« 91.

Aleksander, s. r.

Minister pravde:

Bož. Z. Maksimović, s. r.

Videl in pritisnil državni pečat čuvar državnega pečata, minister pravde

Bož. Z. Maksimović, s. r.

Predsednik ministrskega sveta:

dr. M. Srškić, s. r.

(Sledijo podpisi ostalih gg. ministrov.)

PREVEDBA V URADNIŠKO SKUPINO

— **§ Odgovor tov. M. I. v N. Z** odlokom ON br. 71853 z dne 3. decembra 1932. ste bili prevedeni pravilno v IX. skupino brez period poviška tj. s plačo 575 Din, neglede na to, koliko službenih let imate. — I. in ne 2. per. povišek Vam bo pripadel še-le po 3 efektivnih letih, prebitih v IX. skupini tj. 3. 12. 1935. (§ 52.). V zadevi se ne da prav nič ukreniti, ker so v tem določbe ur. zakona jasne.

ton Gnus, š. r. v p. Dol pri Hrastniku; Anton Kosi, š. upr. v pok., Središče: Učit. samopomoč, Ljubljana (10 del.) JUU v Beogradu (10 del.); Mirko Vauda, š. upr. pri Šmarjeti ob Pesnici. Gospodarska podjetja: zemljevidi 36.802 Din; slike 8840 Din; Prekmurske pravljice 25-50 Din; grb 478 Din.

P. S. Dve obveznici 7% inv. posojila a 100 Din sta tudi darovala Peter Skala, šol. upr. v pok., Podvin in Eliška Petriček, učit., Zalec. — Iskrena zahvala.

V Mariboru, 8. jan. 1933.

Mladinska matica

— **mm Mladinska matica** bo imela odslej za svoje knjige v Učiteljski knjigarni svoje stalno izložbeno okno.

— **mm Januarska številka »Našega roda«** z zares zanimivo vsebino izide zaradi božičnih počitnic z malo zamudo. Prosimo cenjene poverjenike, da določijo za naklado naročila čim prej.

— **mm Vsem knjižnicam, vsem društvom, vsem tovarišem** nudi Mladinska matica svoje knjige rednih in izrednih publikacij (razen »Miklavževe noči«) po znižanih cenah s 25%

Kot podučitelj v Ormožu se je udeležil meseca sept. 1868. telovadnega tečaja na učiteljsku v Gradcu.

Od leta 1874. je bil poročen z Elizabeto roj. Rosenstein, s katero je pridobil lastno hišo, ki je danes prenovljena in lepi dom, last g. tovariša A. Godca.

V Gradcu si je 7. okt. 1878. pridobil spričevalo uč. sposobnosti in bil imenovan s 1. jan. 1879. za def. podučitelja, toda z dekretom 3. junija 1880. je že postal stalen šol. vodja pri Sv. Križu. Tukaj je leta 1884. dobil pohvalno priznanje od okr. šol. sveta za pospeševanje sadjarstva. Kot šolski vodja v Ulimlju je imel šolsko sobo in stanovanje v samostanu, kjer je bil pouk že od leta 1821. Z ozirom na število učencev, čez 130, je tirjal dež. šol. svet, da se postavi novo šolsko splotje. Temu so se farani upirali in leta 1893. se je pouk ukinil, učitelj Zemljč pa je bil eksponiran na enorazrednico v Pečico. Družina pa je ostala v Ulimlju. Leta 1894. je bil J. Zupančič stalno nameščen na Pečici, zaradi tega je bil Zemljč premeščen na enorazrednico Marija Brezje. Dne 31. julija 1919. je bil kot kronski upokojenec razrešen službe, a služil je do konca šol. leta 31. okt. 1919. S tem ni bil zadovoljen, zato je po § 4. novega zakona 23. julija 1919. tirjal dinarsko plačo. Več let ni bilo rešenja. Tedanji župan dr. Pirkmajer mu je izposloval, da je bil leta 1925. anuliran prvi odlok in je bila njegova penzija prevedena na dinarsko penzijo letno 5000 Din.

Vnetemu narodnjaku in vzglednemu vzgojitelju časten spomin, rodbini pa iskreno sožalje.

K. P.